



NORGES HØYESTERETT

Den 26. april 2019 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Webster og Østensen Berglund og kst. dommer Sæbø i

HR-2019-795-U, (sak nr. 19-059401SIV-HRET), sivil sak, anke over dom:

A

B

(advokat Johannes Wegner Mæland)

mot

X kommune

(advokat Øystein Remme)

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) A og B har anket Eidsivating lagmannsretts dom 10. september 2018 i sak nr. 18-007341ASD-ELAG/ mot X kommune.
- (2) *Høyesteretts ankeutvalg* viser til at anke til Høyesterett ikke kan fremmes uten samtykke fra ankeutvalget. Utvalget kan bare gi samtykke når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken avgjort i Høyesterett, jf. tvisteloven § 30-4.
- (3) Saken gjelder spørsmål om vilkåret i barnevernloven § 4-20 tredje ledd bokstav b, om adopsjon vil være til barnets beste, er oppfylt. Det er anket over lagmannsrettens bevisvurdering, saksbehandling og lovanvendelse.
- (4) For så vidt gjelder lovanvendelsen vil ankeutvalget bemerke at spørsmålet om adopsjon etter barnevernloven § 4-20 tredje ledd bokstav b ble behandlet i HR-2018-1720-A. Avgjørelsen gir en grundig redegjørelse for de ulike vurderingene som retten må ta stilling til i slike saker. Lagmannsrettens dom i foreliggende sak er avsagt før dommen fra Høyesterett.
- (5) I HR-2018-1720-A ble nyere praksis fra Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) vurdert. Det fremgår av avsnitt 48 at EMD i dom 26. april 2018 Mohamed Hasan mot Norge har vist til at domstolen ved vurderingen av om det foreligger brudd på EMK artikkel 8 vil legge vekt på at terskelen for inngrep er ulik i medlemslandene. Det er likevel slik at ved adopsjon skal «the best interests of the child be the paramount consideration». Uttrykket

«paramount» benyttes i avsnitt 149 i Mohamed Hasan-dommen og i flere andre dommer, se for eksempel storkammerdommen fra 6. juli 2010 Neulinger og Shuruk mot Sveits avsnitt 135, se HR-2018-1720-A avsnitt 50.

- (6) Høyesterett viser i HR-2018-1720-A avsnitt 55 og 56 til at der kontakten mellom foreldre og barn har vært begrenset vil de sosiale båndene være svakere og hensynet til foreldrene vil veie mindre.
- (7) I avsnitt 58 viser Høyesterett til EMDs uttalelse i Mohamad Hasan-dommen om ordningen med å erstatte fosterhjem med adopsjon og oppsummerer i avsnitt 59 og 62 rettstilstanden slik:

«(59) For at det skal gis samtykke til adopsjon mot foreldrenes ønske må det altså foreligge 'exceptional circumstances' og beslutningen må være motivert av 'an overriding requirement pertaining to the child's best interests'. Som nevnt i det jeg har tidligere sitert fra avsnitt 46 i Rt-2015-110 må kravet om 'særlig tungtveiende grunne' forstås på samme måte.

(62) Barnets beste er det viktigste og mest tungtveiende hensynet ved avgjørelsen av adopsjonsspørsmålet. Fordi adopsjon er et særlig inngripende og irreversibelt tiltak må det – på barnets hånd – foreligge særlig tungtveiende grunner som tilsier adopsjon. Disse grunnene må særlig holdes opp mot konsekvensene adopsjon i det konkrete tilfellet innebærer for barnets kontakt med sine biologiske foreldre. Hvor det har vært lite eller ingen kontakt mellom foreldre og barn, vil hensynet til beskyttelse av deres familieliv veie mindre enn hvor det har vært etablert et mer normalt familieliv.»

- (8) Lagmannsretten har i denne saken tatt utgangspunkt i Rt-2015-110 og kravet «særlig tungtveiende grunner». Dette kravet er som det fremkommer av HR-2018-1720-A, fortsatt i tråd med den nyere praksisen fra EMD.
- (9) I foreliggende sak ble omsorgen for gutten overtatt da han var sju måneder gammel. Han er nå fire år og har vært i samme fosterhjem siden omsorgsovertakelsen. Etter omsorgsovertakelsen har det vært fastsatt samvær fire ganger i året av to timers varighet. Lagmannsretten la på denne bakgrunn til grunn at det er tvilsomt om gutten har noen tilknytning til sine biologiske foreldre. Ved vurderingen av guttens behov la lagmannsretten vekt på forklaringen fra psykolog Beate Nielsen, som allerede i 2015 ble engasjert for å utrede ham. Det fremgår av dommen at hun ikke var i tvil om at adopsjon var riktig i denne saken, og det ble vist til at fosterforeldrene har maktet å «reparere» gutten, men at han fortsatt var en sårbar gutt på visse områder.
- (10) Lagmannsretten har videre lagt vekt på utredningen fra den sakkyndige for lagmannsretten, psykolog Harald Renolen. Også Renolen la til grunn at roen og stabiliteten i fosterhjemmet var viktig for gutten. Den rettsoppnevnte sakkyndige var imidlertid usikker på adopsjon, og begrunnet dette i at gutten var for liten til selv å ha noen mening om saken. Dette er vurdert av lagmannsretten, som tilla det mindre vekt ettersom det vil gå mange år før gutten vil kunne gi en gjennomtenkt uttalelse om dette. Dersom spørsmålet skulle stilles nå eller om noen få år, ville dette etter rettens syn skape en ustabil situasjon for gutten.
- (11) I sin drøftelse har lagmannsretten videre vurdert betydningen av at guttens søster ikke skal adopteres, men fortsette å bo i fosterhjem, samt betydningen av mulige nye saksanlegg fra foreldrene om utvidelse av samvær og tilbakeføring av omsorg.

- (12) Lagmannsrettens begrunnelse viser at den har lagt særlig vekt på viktigheten av stabilitet og den nære tilknytningen gutten har til fosterforeldrene. Som et ledd i denne vurderingen, har lagmannsretten lagt en viss vekt på at det er sannsynlig at det vil bli prosesser fra foreldrene som vil skape uro og utrygghet for gutten. Lagmannsretten vurderte det slik at hensynet til ro og stabilitet innebar at «særlig tungtveiende grunner» tilsa adopsjon. Ved vurderingen ble momenter som talte mot adopsjon, brutt biologisk bånd med foreldrene og søsteren, samt at han ikke får uttale seg direkte om adopsjonsspørsmålet, grundig vurdert, men retten fant at disse hensynene måtte vike.
- (13) Lagmannsretten har med dette foretatt en bred og konkret vurdering av om det foreligger «særlig tungtveiende grunner» for adopsjon og kommet til at vilkåret om at adopsjon er til det beste for barnet, jf. barnevernloven § 4-20 tredje ledd bokstav b er oppfylt.
- (14) Ankeutvalget tilføyer at lagmannsretten har fastsatt besøkskontakt med de biologiske foreldrene etter at adopsjonen er gjennomført, jf. barnevernloven § 4-20 a. I Rt-2015-110 avsnitt 56 og 57 er det vist til at det at de biologiske båndene ikke brytes helt kan innebære at hensynene mot adopsjon ikke får samme tyngde. Det vises i denne sammenheng til EMDs dom i Aune mot Norge 28. oktober 2010 avsnitt 78:
- «Against this background, it appears that the disputed measures did not in fact prevent the applicant from continuing to have a personal relationship with A and did not result in 'cutting him off from his roots' with respect to contact with his biological mother.»**
- (15) Ankeutvalget finner derfor enstemmig at det ikke er tilstrekkelig grunn til at saken blir fremmet for Høyesterett, jf. tvisteloven § 30-4. Anken tillates derfor ikke fremmet.

S L U T N I N G

Anken tillates ikke fremmet.

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Rune Sæbø
(sign.)